

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11203

Tarih : 20.03.2023

26146

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Salihe AYDENİZ

Mardin Milletvekili

TBMM İdare Amiri

26 Kasım sabah saatlerinde İstanbul, Diyarbakır ve Ankara dahil 30 ilde gerçekleştirilen operasyonlar kapsamında gazeteciler ve yazarlar gözaltına alınmıştır. Eskişehir merkezli ikinci bir operasyon daha yürütülmüş, Batman ve İstanbul'da gözaltına alınan bazı gazeteciler Eskişehir'e sevk edilmiştir. İddialara göre, gazeteciler Eskişehir'e ters kelepçeyle getirilmiş, gözaltında kötü muameleye maruz kalmış ve yol boyunca kendilerine yemek ve su verilmemiştir. Eskişehir'e ulaştıklarında basına yansıyan videolarda kolluk kuvvetlerinin "Gazetecilerin başını egeceğiz, buradan çekin" dediği görülmüştür.

Gazetecilere çeşitli sanat, kültür, ekoloji ve siyaset içerikli yazılar suçlama konusu olarak yöneltilmiş; ayrıca, gazetecilik faaliyetleri kapsamında alınan telif ödemeleri soruşturma dosyasında suç unsuru olarak değerlendirilmiştir.

İlk etapta Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na sevk edilen Mehmet Üçar ve Hamza Kaan'ın girişte çıplak aramaya tabi tutulduğu avukatları tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır. Ayrıca, kendilerine su ve yemek verilmediği, cezaevi görevlilerinin hafta sonu nedeniyle su temin edilmediğini belirttiği iddia edilmiştir.

Daha sonra Mehmet Üçar ve Hamza Kaan, Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevi'ne nakledilmiştir. Hamza Kaan'ın sevki sırasında altı kitabına el konulduğu belirtilmiştir. Cezaevindeki beslenme koşulları nedeniyle gut hastalığının nüksettiği, revire çıkarıldığı ancak sadece ağrı kesici verilerek hastaneye sevkinin gerçekleştirilmediği ifade edilmiştir.

Mehmet Üçar ise cezaevinde kendileri tarafından sunulan dilekçelerin alındı belgelerinin verilmediğini, kantinde kağıt ve kalem taleplerinin karşılanmadığını, kendisine gönderilen kitapları teslim alamadığını ve iki aydan uzun süredir tutuklu olmasına rağmen yalnızca son haftalarda telefon görüşmesi yapabildiğini aktarmıştır. Ayrıca, elbiselerini ilk aydan itibaren alamadığı belirtilmiştir.

Gazeteci Mehmet Üçar, 28 Kasım'da emniyette verdiği ifadesinde kamuya açık sanat yazıları, edebi ve sanatsal eleştiriler, toplumsal adalet, sanat ve hukuk temalı röportajları gerekçe gösterilerek sorgulanmıştır. Sorgu sürecinde, iki yıl öncesine ait sanat ve edebiyat içerikli telefon konuşmaları gündeme getirilmiş, gazetecilik faaliyeti kapsamında yapılan röportajlar suç unsuru olarak değerlendirilmiştir. Gazeteci Mehmet Üçar'ın ifadesine göre, bir arkadaşıyla açılması planlanan bir sergi üzerine yaptığı konuşma dahi suçlama konusu yapılmıştır. Bunun yanı sıra, sanata dair yapılan bir röportajdan alınan bazı ifadeler çarpıtılarak aleyhlerinde delil olarak sunulmuştur.

Gazeteci Mehmet Üçar, kamu yararını gözeterek, "Depremzede çocuklarla ilk temas nasıl kurulmalı?" başlıklı bir röportajda bir pedagogun görüşlerine yer vermiş ve aynı zamanda uzman ceza hukukçuları ile gerçekleştirdiği mülakatlarla hukukun işleyişine dair kamuyu bilgilendirme amacı gütmüştür. Ancak, kamuoyunu aydınlatma niteliğindeki bu çalışmalar da kolluk kuvvetleri tarafından suç unsuru olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca, gazeteci Mehmet Üçar, Hamza Kaan ve Bilge Aksu'nun 100 günü aşkın tutuklu bulunmalarına rağmen haklarında henüz bir iddianame hazırlanmamıştır.

Bu bağlamda;

1. 26 Kasım 2024 tarihinde gerçekleştirilen operasyonlarda gözaltına alınan gazetecilerin, sevkleri sırasında ters kelepçeyle taşındıkları ve yol boyunca kendilerine yemek ve su verilmediği iddiaları doğru mudur? Bu iddialara dair

yapılan suç duyurusuna Adalet Bakanlığı tarafından bir yanıt verilmiş midir?

Bu konuda yürütülen bir inceleme veya soruşturma var mıdır?

2. Eskişehir’de kolluk kuvvetleri tarafından gazetecilere yönelik “Gazetecilerin başını egeceğiz” şeklinde ifadeler kullanıldığına dair görüntüler basına yansımıştır. Bu görüntülerle ilgili bir inceleme yapılmış mıdır?
3. Mehmet Üçar ve Hamza Kaan’ın Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na girişlerinde çıplak arama uygulamasına maruz bırakıldığı iddiaları doğru mudur?
4. Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda gazetecilere hafta sonu olduğu gerekçesiyle içme suyu temin edilmemesinin sorumlularına dair bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. Hamza Kaan’ın Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevi’ne sevki sırasında kendisine ait altı kitaba el konulmasının hukuki gerekçesi nedir?
6. Cezaevinde yetersiz beslenme nedeniyle Hamza Kaan’ın gut hastalığının nüksettiği ve yalnızca ağrı kesici verilerek hastaneye sevkinin yapılmadığı belirtilmiştir. Cezaevlerinde kronik hastalığı olan mahpusların sağlık hizmetlerine erişimi nasıl sağlanmaktadır?
7. Mehmet Üçar’ın cezaevinde sunduğu dilekçelerin alındı belgelerinin kendisine verilmemesinin sebebi nedir? Dilekçelerin işleme konulmamasının sorumluları kimlerdir? Bu sorumlular hakkında işlem başlatılmış mıdır?
8. Cezaevi kantininde mahpusların kağıt ve kalem talepleri neden karşılanmamaktadır?
9. Mehmet Üçar’ın kendisine gönderilen kitapları teslim alamadığı, iki aydan uzun süre boyunca telefon görüşmesi yapamadığı ve elbiselerini ilk aydan itibaren alamadığı belirtilmiştir. Mahpusların haklarına erişimi neden engellenmektedir?
10. Gazeteciler hakkında yürütülen soruşturmanın dayanağı nedir ve hangi somut suç unsurlarına dayanmaktadır?
11. Gazetecilik faaliyeti kapsamında yapılan röportajların, sanat ve edebiyat içerikli yazıların suç unsuru olarak değerlendirilmesinin hukuki gerekçesi nedir?
12. Basın ve ifade özgürlüğü kapsamında kamuya açık yazılar nedeniyle gazetecilerin tutuklu yargılanması, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun mudur?

13. İddianamenin neden hâlâ hazırlanmadığına ilişkin bir açıklama yapılacak mıdır?
14. Gazetecilik faaliyetlerinden kaynaklı telif ödemelerinin soruşturma dosyasında suç unsuru olarak gösterildiği iddiaları doğru mudur? Basın mensuplarının mesleki faaliyetleri suç kapsamına mı alınmıştır?
15. Türkiye’de halihazırda cezaevlerinde tutuklu veya hükümlü bulunan gazeteci sayısı kaçtır? Bu kişilerin suçlamaları hangi kapsamda değerlendirilmektedir?
16. Türkiye, uluslararası basın özgürlüğü endekslerinde hangi sırada yer almaktadır? Son beş yıl içinde bu sıralamada nasıl bir değişim yaşanmıştır?
17. Türkiye’de gazetecilere yönelik soruşturma ve tutuklamalara ilişkin son beş yılın istatistikleri nelerdir? Bu süreçte basın mensuplarına yönelik en sık yöneltilen suçlamalar hangileridir?
18. Gazetecilerin mesleki faaliyetleri nedeniyle yargılanmasını önlemek amacıyla mevcut yasal mevzuatta herhangi bir değişiklik yapılması planlanmakta mıdır?
19. Gazetecilere yönelik gözaltı ve tutuklama süreçlerinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından Türkiye aleyhine verilmiş kararlar var mıdır? Bu kararlar doğrultusunda hangi adımlar atılmıştır?